

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Sibenik na godinu donasnjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 suviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utiživo u Sibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 12 para peti redak ili po pogodbi. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi se ne vraćaju.

Još za zdravu misao.

Ne znamo je li ikad naš politički život bio zaražen većim nečajem za domovinsku stvar, nego uprav danas, kad nam narod prevajuje jedno razdoblje, koje može da ima nedoglednih posljedica za sav naš budući narodno-politički razvoj i napredak. Svaka stranka po sebi hoće da joj se prizna, da radi sve moguće i izključivo za dobro naroda, ali se među sobom uvijek jednako natežu i u tom natezanju gube s vida baš ono, što bi htjele da im se prizna.

Ovakvo mora da sudi svak, koji prati naš političko-stranački život, jer ne vidi tu nigdje da bi znala prevladati ona plemenita otačbenička skrb, koja je izpunila i vodila trojicu pravaša u Zagreb, da izazovu skupno složno, skroz nezavisno djelovanje svih narodnih predstavnika i okupljanje svih narodnih odpornih sila u jednu uzvišenu svrhu, da se stane na put izrabljivanju i ponižavanju našeg naroda sa strane vladodržaca i njihovih sluga, da prestane već jednom nesnosno stanje, u kojem se hrvatski narod nalazi u svakoj od zemalja, koje obitava, i da se napokon dođe do ujedinjenja tih zemalja, u kojem jedinstvu da narod bude slobodan, gospodar na svome i sa svojim, a ne uvijek onaj prezreni rob, koji mora da sve izgleda od drugoga, od onoga, koji ga izrabljuje.

Ova i ovakova uzvišena misao, konkretno-ovana u poznatom predlogu pomenute trojice pravaša morala je odmah, na prvi mah, a priori, oduševiti celu našu javnost, po gotovo ljude, koji u toj javnosti igraju važnije uloge. Ova i ovakova misao morala je biti iskra, koja je, preletivši preko svih naših zemalja, imala da svugdje potakne vatru, da svugdje bukne jedan požar, požar otačbeničkog oduševljenja, zanosa i volje, da se nakon tolikih patnja, nakon tolike nesloge, nakon tolikog zajedničkog robstva nadjemo već jednom svi na okupu, svi s jednom željom u srcu i s jednom misli u pameti: Sloboda!

Na žalost od svega toga vidjesmo što doživjesmo, a najžalostnije je, da smo to doživjeli baš sada, u ovim težkim časovima kad ne može bit našeg čovjeka, koji ne bi shvaćao i razumio, da nam ne može bit bolje, da nam nema spasa bez složne, kompaktne akcije svega, što sastavlja i predstavlja u nas narodni odpor. Što vriede domovini i narodnoj budućnosti liepe rieči o patriotizmu, što vriede dobro složni programi, što prosjedi u kritičnim momentima, kad u času potrebe domovina ne vidi svoje sinove sjedinjene u ljubavi prama njoj i spravne za nju boriti se složno bez senjke međusobne mržnje?

A danas upravo domovina to traži. To su vidjeli svi oni, koji su akciju okupljanja narodnih sila povelili i oni su učinili sve, što su ljubav i razbor mogli da ih svjetuju, uvjereni, da vrše najplemenitiju otačbeničku dužnost, koju će za njima preuzeti svi bez razlike otačbenici, što tvrde da im je cilj radu dobro domovine, a ne sluteti ni najmanje, da bi se vršenje tako plemenite otačbeničke dužnosti, koja stoji nad svim drugim dužnostima te vrsti, mogla od bud kojeg zakačiti o ovu ili onu opazku sa budkojeg stranačkog stanovišta.

Naprotiv dogodilo se, da su se stranačka stanovišta predpostavila i u ovom slučaju obćem domovinskom stanovištu na veliku radost svih onih domovinskih neprijatelja, koji u našem obožavanju stranačkih stvari nalaze najbolje uporište svoje raztrojnom djelovanju u narodu.

Nego, cielelva ova pojava koliko žalostna, toliko je opet za našu hrvatsku stvar korisna bila, jer je na našem političkom polju vidno razlučila ljude, tako da se sada vrlo dobro mogu pregledati oni, koji su obuzeti iskrenom težnjom da narod dodje do svojih prava i do svoje slobode i oni, koji vele da su takovi, a stoje pod očitim uplivom ove ili one struje, koja u našu uomovinu unosi sve drugo, samo ne duh hrvatski, duh hrvatskog samoodržanja.

U našim smo člancima ove potonje naše javne ljude dobrano rāzkrinkali; ali to nije još ništa prama onome, što ih čeka, kad se po-

vedena akcija prometne u djelo, u stvaran rad, kad narod ozbiljno pregne na izvođenje svoje nezavisnosti. Oni će onda baciti se dielom savsim i otvoreno u tudjinačku službu ili će se dielom licumjerski pridružiti uz narodne borce, da se još koje vrijeme drže. U jednom i drugom slučaju stići će ih zaslužena sudbina. Narodni težki prezir pasti će na njih.

Medjuto trebalo bi, da se svi naši iskreni rodoljubi maknu bez obzira na ikoga, a najmanje pak na tudje službenike i plaćenike, pa da se ozbiljno zauzmu svugdje, kud god i kamo god može da stiže njihov upliv, da se akcijom okupljanja svih naših narodnih snaga nastavi što intenzivnije, e da se što prije dođe do sastanka svih narodnih predstavnika, do okupa narodnog našeg obćeg parlamenta, sa kojega će baš u času, kad vladodržci već preko godine drže zatvorene sabore u Zadru i u Zagrebu, odjeknuti rieč celog naroda, naroda složna u težnji, da prestane njegova podčinjenost, da se poštuje njegova volja. Za tim se mora ići svugdje, gdje god ima vjernih i iskrenih sinova našeg naroda, kojima je prva i najveća otačbenička briga i svrha — uzpostava države hrvatske.

Svaki čas takog nastojanja bit će blagoslovljen od naših potomaka, za koje također živimo s dužnošću, da ih spasimo robstva, da umognu raditi u slobodi za sve sretniju budućnost kraljevstva hrvatskoga, koje mora da uzkrse častoo i slavno, kao što je bilo u prošlosti.

Pred tim velebnim ciljem izčezava, mora da izčezne sve što nas dieli, mora da izčezne svaka stranačka osjetljivost, a da nastupi složni, trajni, ozbiljni rad.

—dis.—

Dosljednost „Hrvatske Rieči“.

Ovo je naslov notici u zadnjem broju organa zemaljskog gospodarskog vieća „Gospodarski vjestnik“ što izlazi u Zadru pod uredničtvom tajnika istog vieća g. A. Hribara. Ovom noticom, ovako izbačenom na laku ruku, g. Hribar hotio je na neki način zavarati javnost i što no rieč, jednim potezom pera pokriti sve ono, što smo mi pisali o radu istog vieća i akciji njegovoj i vladinjoj, na korist ove naše nesretno izmučene zemlje i njenog mukotrpnog naroda.

G. Hribar nam prigovara da smo nedosljedni, jer da smo u ožujku ove godine pisali proti poljodjelskoj poslovnicu i njezinu prelazu u ruke gospodarskog vieća, a naprotiv da smo u našem listu od 4. ožujka 1908. zagovarali njezin prelaz, te hoće da nas tobože našim riečima pobija.

Da g. Hribar ne samo nije nas sa svojom noticom pobio i dokazao nedosljednost, nego da nije ni razumio što smo mi pisali, ovo nam dokaza. U broju 217 našeg lista g. V. B. kao strukovnjak napisao i potpisao je članak pod naslovom „Zadrukar“, kojim se je osvrnuo na onaj list, pošto je stopr njegov prvi broj bio izišao. U svojoj kritici dotakao se je i predloga „Saveza“ o prenosu poljodjelske poslovnice u Spljet i rekao je, da nebi bilo umjestno, da se poslovnicu prenese u Split i da se pridruži „Savezu“, već da ona mora stati uz bok pokrajinskog poljodjelskog vieća. Ovo je bilo mnijenje g. V. B., komu smo rado ustupili prostor u našem listu. U broju 323. ove godine mi smo napisali članak „Poljodjelska poslovnicu“. U istom rekli sljedeće:

Sama „Smotra“ nam veliki govoreći o tome kako poslovnicu nije mogla razviti svoj očekivani rad u djelokrugu vieća, ovo: Pokrajinsko gospodarsko vieće, bez svojih podružnica, Kotarskih gospodarskih Zadruga i bez potrebitih novčanih sredstava, nije se također mogao uprtiti u kakav oveći pesao, a kotarske su gospodarske Zadruge, izim samo jedne — one u Sibeniku — u tjeskobi jedva životarile. Ako dobro promislimo na ovo par istinskih rieči, mora da dodjemo do zaključka, da pokrajinsko gospodarsko vieće počelo je raditi i svoju djelatnost razvijati s repa a ne s glave, te će poljodjelska

poslovnica biti od koristi samo jednom dielu naroda, uprav kako kaže „Smotra“, iz Zadarske i benkovačke okolice.

Možda nam se prigovori, da će za srednju Dalmaciju „Zadružni Savez“ osnovati svoju poslovnicu, to je istina, a priznati moramo, da je korak Saveza pohvalan, a još pohvalniji oprez, kojim Savez koraca, te je bilo željeti, da bude i pok. gospodarsko vieće tako postupalo. „Savez“ će osnovati svoju poslovnicu i potrebitim potrebštinama pomagati i obskrbljivati će svoje članice t. j. zadruge koje njoj pripadaju, a ne pojedince.

Dakle „Savez“ već ima stalnu bazu svoga rada i uspjeh je osjegurao.

Gdje i tko su članice pokrajinskog Vieća? Kako smo gore spomenuli sama „Smotra“ nam kaže: da pokrajinsko poljodjelsko Vieće nije nalazilo oslonu u narodu: bilo je truplo bez udova, a ta u da, koja su tu falila, bile su uprav kotarke gospodarske zadruge.

Polazeći sa ovog stanovišta. kao i sa onog zdravog stanovišta mi smo se nadali, da će Vieće po primljenom zaključku na zadnjoj sjednici, prije svega dati života jur obstojećim kotarskim zadrugama, a ondje gdje ih ne ima, da će nastojati da se što prije osnuju. Ovaj zaključak Vieća va žalost ostao je na papiru, te nitko se iz kruga Vieća ni makao, da se ovaj zaključak oživotvori izim g. Milčić, koji je u „Crvenoj Hrvatskoj“ napisao članak protkan željom, da se u Dubrovniku osnuje „kotarska Zadruka“.

Prva i najpreča potreba tajnika imala je biti ta, da oživi i osnuje u svakom kotaru kotarsku gospodarsku zadrugu i da svaka zadruga bude imala svoju podružnicu poljodjelske poslovnicu, već se ovo bilo postiglo, tad bi zaisto bio obezbjeđen i rad poslovnicu Vieća. Bez ovoga, poslovnicu će ostati ono što je bila i do sada, a žaliti je samo novac, koji se troši za neke, koji su tu samo da gube dane i potežu pare.

Iz ovo redakta jasno se vidi, da mi s ovim našim člankom nismo rekli da nam nije pravo što je gospodarsko vieće preuzelo poslovnicu, jer da je to posao Zadružnog Saveza u Splitu, koji je organizovan, dočim da vieće pošimlje repa, već uprav naša je namjera bila, da g. Hribara potaknemo na rad oko osnuća „Kotarskih gospodarskih zadruga“ a kad se ove u svakom kotaru osnuju, tada se mora svakoj uz bok postaviti podružnica poslovnicu i jedino tada će poslovnicu biti korisna svemu narodu, a ne koliko je sada, a što nam i „Smotra“ potvrđuje samo u jednom dielu. Gospodin Hribar prije nego li je izvalio ono onako samo da nešto reče, imao je dobro pročitati naš članak, a osobito one rieči, koje smo preneli iz „Smotre“ i one što se odnose na rad „Saveza“ u ovom pogledu, a pošto on to nije učinio, ili pak nije razumio što čita, mi smo mu donijeli mal ne poticeli članak, da ga dobro promozga, jer iz njega ima mnogo što da nauči, ako želi da njegov rad bude uspješan.

U ostalom g. Hribaru — mi moramo otvoreno reći — da je na krivom putu kad umije, da će moći razviti djelatnost poslovnicu bez kotarskih gospodarskih zadruga. Kad on ovako tvrdi znak je, da on ne poznaje povjest poljodjelske poslovnicu u Zadru, a još manje u pokrajini, njen saobraćaj i potrebe naroda, pak ga upućujemo, da mjesto zabadaanja u ovaj ili onaj list putuje po pokrajini i proučava prilike, jer je on još mlad i zelen, da može davati kritiku ljudima, koji su od pol vieća tu, da rade i proučavaju, kako bi što bolje koristili narodu. Napisati jedan znanstveni članak, a još biti frižak iz škole, nije nikakova vrlina. Zači u narod i narodu govori po pučku da to razumi, ovo bi imala biti zadaća tajnika poljodjelskog Vieća i on je za to i ne za drugo plaćen. Sad smo na čistu.

80.000 kruna za nabavu siena.

Zadar.

Doznajemo iz pouzdana vrela, da je ministarstvo poljodjelstva stavilo namjesticu na

razpolaganje još prošlog mjeseca opt jednu prirpomoć od 80.000 kruna u svrhu da nabavi ponovno siena, te da ga porazdieli uz sniženu cieniu siromasnim težacima, koji oskudjevaju krmom.

Do danas nije sa strane namjesticva poduzeto ništa u pogledu nabave kreme.

Stoga pitamo kuda su ti novci? Nije li savjetnik Zotti upotrebio tu svotu da nagradi i podupre kapitaliste, a narod moći i skapati, kò do toga mu nije stalo, kako smo dokazali kod uporabe prve prirpomoć od 200.000 kruna.

Nadali smo se, da će gospodin namjestnik Nardelli na naše pritužbe ipak učiniti konac ovom pašaluku, ali se nitko ne miče. Jedan Zotti može dakle iza plašta namjesticva baratati sa oskudničim novcem na štetu siromaka kako je njega volja! Ovo je zaista liep način za ublaženje oskudice, s toga ćemo obznanimi i vanjsku štampu o celom postupku, neka i njima služi na ravanjanje.

Organizacija slovenske Družbe sv. Ćirila i Metoda.

Mi smo u našem listu već spomenuli rad slovenske škole Družbe i njezinu organizaciju. Ista je u najnovije vrijeme uredila u krilu svog središnjeg odbora školski odsjek i gospodarski odsjek, koji se brinu za dva glavna smjera družbinog rada, prikupljanje sredstava i školsko djelovanje. Svoju je pisarnu tako uredila, da je postavila posebnog ravnatelja, koji je u istinu tajnik, knjigovodja, koji obavlja blagajničke poslove, te nekoliko pomoćnih sila, buduć je došla do uvjerenja da samo dobro uređena i vodjena centrala može da obavlja sav posao, kojeg zahtjeva naroda obrana, osobito na školskom polju. U zadnje doba je postavila i dva putujuća učitelja, koji osnivaju podružnice, pregledavaju iste, dže predavanja, skupljaju članove i temeljitelje, te izvješćuju o stanju i potrebama u pojedinim krajevima.

To je što se tiče unutarnje organizacije. Prama vani pak Družba izdaje svake subote u slovenskim listovima bilježke o razvoju i u obće o narodnoj obrani pod naslovom „Obranbenog vjestnika“. Osim toga izdaje svake godine koledar u kojemu je izvještaj o radu i koji je većinom posvećen pitanju narodne obrane. Od tog koledara Družba ima liep prihod. Ista je dala načiniti škrabice razne vrsti, koje se postavljaju u javnim lokalima i druži vima. Vlastnik pak lokala, u kojemu se kroz godinu dana sabere preko 200 kruna dobiva diplomu. Izdala je računске liste za gostione i kavane, od kojih dobiva liep prihod. Osim toga izdala je razglednice i to za Božić, Uzkrš te raznih predjela i spomenika, za koje je znala učiniti liepu reklamu. Marke ima sama u prodaji, te je od njih imala oko 5000 kruna koristi. A ima ih raznih vrsti. I tako nastoji, kako bi na svaki način povećala prihode Družbe, te ih učinila liep redovitijim. U tu svrhu stavila je u promet svu silu stvari pod družbinom markom a pogodbe sklapa samo sa slavenskim tvrdkam.

Drugo pak djelovanje koje sada razvija putem putujućih učitelja za organizaciju i prikupljanje čim više prihoda, jest osnivanje podružnica i namjeravano osnivanje župa.

Iztknismo samo letimice kako djeluje slovenska „Družba sv. Ćirila i Metoda“ da pokazemo kakav mora da bude narodno obranbeni rad, ako se hoće od njega imat brzog i vidljivog uspjeha i stavljać i naš Družbi pred oči, da se ugleda u slovensku Družbu u svojem djelovanju.

„O.“

Političke vesti.

Carevinsko vieće. Nastavak carevinskog vieća u Beču započeo će koncem ovog mjeseca. Na dnevnem redu su vrlo važne zakonske osnove. U prvom redu su četiri zakonske osnove, koje se imadu riešiti i kojima je dala povoda novu situaciju na Balkanu. Te su četiri osnove: 1. Zakonska osnova o aneksijsi Bosne i Hercegovine; 2. austro-turski protokol; 3. kredina zakonska osnova gledom na platež 54 mi-

„Šibenska glazba“ odsvirala je u nedjelju posle podne pred Kavanom Dračar upravo krasno već najavljeni program. Obće je bilo povlađivanje, zašto u prvom redu ide zaslugom novom učitelju gosp. M. Melicharu, koji je odmah shvatio što mu je raditi i zauzeo se, da našu „Šibensku glazbu“ podigne još više, našavši na iskrenu simpatiju kod svih glazbara. Uz ove ustove, a uz marne glazbare nema sumnje, da će nam ova glazba sve to ljepše predstavljati i biti sve više na diku Šibeniku. Napried!

Porota. Od 16. do 20. travnja o. g. trajala je rasprava proti braći Mati i Marku Vujiću pok. Mate iz Razvadja, tuženim radi zločinstva otkonbojstva. Predsjedao je c. k. zem. savjetnik Benković, obuću je zastupao c. k. dr.žd. pododvjetnik dr. Učević, a obranu dr. I. Krstelj i dr. Makale. S pomanjkanja dovoljnih dokaza bili su na temelju porotničkog pravorjeka riješeni. Obužba je najavila ništovnu zaobu te su obućeni i nadalje pridržani u istražnom zatvoru. — Danas 21. travnja vodi se rasprava pod predsjedanjem c. k. predsjednika Šibričevića proti Slavici Nikolić pok. Marke iz Bišića, kojega brani dr. Krstelj, proti Slavici Tomić pok. Marke, kojega brani dr. Mazzoleni i proti Čaleći Filipu Jurinu, kojega brani dr. Penl. Isti su tuženi radi zločinstva otkonice i silovanja. Obuću zastupa O. vit. Marconcchia, dr. odvjetnik.

Domaće društvo „Dalmatia“ prama učiteljima. Dok je Lloyd dozvolio prevozu popust od 50 posto učiteljima, dotle društvo „Dalmatia“ od njegovog doba ne dozvoljuje pučkim učiteljima nikakva popusta na svojim prugama. Zašto? — E pa zato, jer je naše domaće!

Družinarima „Kotarske gospodarske zadruge.“ Obznanjuju se ovim putem gg. družinari „Kotarske gospodarske zadruge“ u Šibeniku, da će se glavna skupština iste obdržavati dne 25. o. mj. u društvenim prostorijama u 8 i pol sati prije podne sa sljedećim dnevnim redom: 1. Riješenje odluke c. k. namjesništva od 29. ožujka t. g. br. 6777; 2. Čitanje zapisa o prošle glavne skupštine; 3. Biranje predsjednika; 4. Izvješće tajnika o radu zadruge kroz minulu godinu; 5. Izvješće blagajnika o stanju društvene imovine; 6. Odobrenje računa za godinu 1908; 7. Izbor revizora za pregledanje računa za nastajuću godinu i 8. Eventualni predlozi. Gg. družinari biti će o sazovu skupštine napose obznajeni poštarskom dopisnicom. Istodobno časti se „Uprava gospodarske zadruge“ obznajiti gg. družinare, da je providjena dovoljnom količinom modre galice, sumpora sa i bez galice, gumenih vrpca za zeleno navrćanje, sumporače i štrcaljka, kao i alatom za navrćanje. Upisivanje i predbilježba za gospodarske potrebštine, počima 25. o. mj. od 9 do 11 sati prije podne, a ostalih dana od 11 do 12 sati prije podne u društvenoj prostoriji, kod plokate sv. Jakova.

Narodno-gospodarske neprilike u Rogoznici kod Šibenika. Rogoznički trgovci preko „Tršćanskog Loyda“ iznose sljedeće tužbe i želje: „Čuteći potrebu u korist trgovine ovog mjesta, uorali smo zamoliti uredništvo „Tršćanskog Loyda“ e bi krozanj „Ugarsko-parobrodarsko dion. društvo na Rieci“ saznalo naše želje i udovoljilo našim težkim potrebama. — Rogoznica oko Šibenika broji oko 4000 stanovnika, a ne imamo tako rekuc nikakove ili slabe sveze sa Šibenikom, a sa Trogirom ništa. Koji mi štetu od toga imademo, znadu Šibenik i Trogir, a najvećma mi. A zašto? Naše mjesto, koje proizvaja mnogo buhača, ulja, vina, smokava, bajama i raznovrsne ribe, ne može da na vrijeme šalje robu u Šibenik, a u Trogir nigda, jer ne ima parobrodarske sveze sa Trogirom. Zato obraćamo se s molbom na „Ugarsko-parobrod. društvo“ da nam dađe uz sada postojeću još drugu jednu prugu, koja bi stalno

težinom od 15 do 30 dekagrama. Olovo mora biti sasma oblo, bez nabora. Težina od 15—30 dekagrama po komadu olova, dovoljna je da mreža u što kraćem roku se raztegne do dna, kako ribe ne bi imale vremena da pobjegnu.

Treba imati na pameti, da bi svako ribanje i bacanje mreža bilo uzaludno, ako olovnica ne bi ticala dno i ako šur ne bi plivao nad vodom. Može se s ovom mrežom ribati i pod svieću u kom slučaju više puta nam je dupin dobar drug. Bilo bi preporučiti i našim ribarima, osobito onima gdje nije velike dubine da upotrebljavaju ovaj, koji nije ni najmanje štetan a jako unosan način ribanja, samo je željeti da promijene današnje osti, koje su i za vola dosta, a da za ovako ribanje upotrebe puno tanje, jer riba se danas tako izbode i nagradi, da za bogatu trpezu gubi polovicu svoje vrijednote i ne može da dodje na bogatu sofru.

Mnogo slična Ciplari jest mreža sa sakom, koju služi za ribanje orada (Chysophirus aurata). Dužina ove mreže iznosi do 300 m., širina od 12 do 16 m.

(Nastavit će se).

(nipošto možebitno) između ostalih mjesta ticala Šibenik, Rogoznicu i Trogir. Znamo, da tako veliko društvo kao što je „Ugarsko-hrvatsko“ nema velikih troškova za navrćanje u našu luku (sve kad bi Rogoznica imala i 3 pruge, ne bi društvo imalo štete), jer i onako svi parobrodi, bilo u dohazu, koli u povratku moraju da prodju uz našu luku, pa ako se i navrate k nama, to bi najviše zakasnili 30 časaka. Zato smo stalni, da će ugledno upraviteljstvo „Ug.-hrv. parobrod. društva“ udovoljiti našoj želji najdalje do 15. svibnja o. g. (jer baš tada počimlje buhač i ribarenje na veliko) i ako ne zbog materijalne koristi, a ono barem da udovolji želji našeg pućanstva i naših trgovaca. Sa Trogirom radimo u proizvodima, koji idu iz Rogoznice, a i sa mnogom putnika, koji dolaze i odlaze. Sa Šibenikom pak, kad bi imali još jednu prugu, mi bi vozili sa parobrodima „Ug.-hrv. parobrod. društva“ sve proizvode što dolaze k nama u Rogoznicu, dočim ovako ne možemo nikako, budući imamo samo jednu prugu, a mi trgovci ne možemo baš za stanoviti dan sve naručiti. A kad bi imali još jednu svezu, mogli bismo sve providjati. Mislimo, da bi najbolja pruga bila: Rieka Kotor br. 1. Nadamo se za sigurno, da će upraviteljstvo „Ug.-hrv. parobrod. društva“ uvažiti našu želju i udovoljiti joj, kako rekomo, najdulje do 15. svibnja o. g.

Na znanje ribarima. Uslijed odluke od 24. ožujka t. g. br. 3847 c. k. pomorske vlade u Trstu, da je zabranjeno za vrijeme lova tunja i polanda u šibenskom zaljevu, ribanje sa svakovrstnim mrežama na način, da ne smiju ni zavrći ni potezati na poštama, ako to nije udaljeno najmanje 500 metara u upravnoj crti od pošte koja je u ždriehu za lov tunja i polanda i na kojoj se nalazi šacakun u potpunosti spremi i sa svom momčadi spravnom za lov. Proti prekšiteljima ove zabrane, koja uništava obznanu lučkog ureda 1. veljače 1909. br. 191. postupat će se u smislu Naredbe od 5. prosinca 1884. c. k. trgovačkog Ministarstva.

Kazalište. U subotu i nedjelju pjevala se opera „Traviata“ pred dosta dobro posjećenom kućom. Prekjučer i jučer odmor. Većeras se pjeva „Il Trovatore“.

Iz Drniša. Ovih dana dao je ostavku na čaštu obč. prisjednika i viećnika dr. D. Svetič. Kažu da je povod tomu neko vitalno pitanje obćine sa društvom Siverića. Ovoliko kao kronika.

— Žandar, koji je uhapsio poznate osobe radi lihve, premješćen je u Gruž; kako kažu uslijed nastojanja g. namjesnika. Što li će biti još neznamo, al svakako narod se nada pravici.

Iz Žirja tuže nam se na ponašanje noštrona parobroda „Miramar“, koji da na najproštiji način vriedja putnike i one seljane. Tu nedavno da je uvriedio i ondješnjeg župnika, a jučer jednog uglednog putnika. Upravu „Dalmatie“ upozorujemo na ove tužbe.

Razne viesti.

Za mirovinsku učiteljsku zakladu. Ministarstvo za bogoštovje i nastavu naredilo je, da se mirovinsku učiteljsku zakladu u Dalmaciji udiele svota od 1628 kruna od pretička što je god. 1907. postigla c. k. naklada školskih knjiga u Beču razprodajom školskih knjiga.

Zakon o osiguranja pomoraca. Zakonska osnova o osiguranju pomoraca već je gotova i bit će skoro prikazana parlamentu.

Francuska ilustracija donosi tri fotografije sa veleždajničkog procesa u Zagrebu: slike obućenih i slike sudaca. Fotografije su popraćene člankom, u kojem se nazivlje ovaj proces nepravednim i absurdnim. Za predsjednika Tarabocchiju pisac kaže da ima hrapavo i sonorno prezime, dostojno jednog zbira vieća desetorice, a da mu fiziognomija i duša podupino odgovara funkciji.

Novi guverner Austro-ugarske banke i bankovno pitanje. Ovih će dana državni tajnik Dr. Aleksandar Popović biti imenovan guvernerom Austro-ugarske banke, a to se može smatrati jamstvom, da će kod riešenja bankovnog pitanja interesi Ugarske biti najbolje zaštićeni. Ustroj kartelne banke postao je nemoguć, a samostalna se banka još ne može ustrojiti. S toga će vlada dati ostavku. Time se doduše ne će u bankovnom pitanju postići drugi rezultati, ali se ne radi o osobama, nego o tom, da se zemlja umiri. To je moguće, ako stranke pristanu na odgodu bankovnog pitanja. linskoga ugovora. Kabineti berlinski, londonski i ruski već su takovu privolu dali.

Glasovi novinstva. Englezka se štampa nada, da će se turske stranke složiti, kako bi ustav uzmogao dalje napredovati. U Petrogradu je viest o revoloti dobilo najprije englezko poslanništvo. „Novoje Vremja“ kaže, da se ova revolota imade svesti na izvanjsku intrigu, ali ne na Englezku. „Rieč“ vidi u posljednjim do-

godajima znak, da nije daleko vrijeme, kad će istočno pitanje u cielom svom obsegu biti postisnuto u prvi red međunarodnih pitanja.

I opet pogibelj štrajka u Parizu. Kako se iz Pariza javlja, pripravljaju poštanski činovnici opet potajice štrajk za slučaj, ako Symian ne bi doskora odstupio. U taboru štrajkaša je međutim nastao spor, pošto se zahtijevaju novi vodje. U tajnoj skupštini je zaključeno, da se priredi 1. svibnja protestni štrajk. Između učitelja opaža se pokret. Do 90.000 učitelja zahtijeva Statut, kojim bi se jasno odredio avancement.

Za sakupljače poštanskih vrijednota. Kod poštanskog ureda Beč 1/1 (Hauptpostamt, Postgasse Nr. 10) otvorena je naročita prodaja poštanskih vrijednota, gdje sakupljači i trgovci biljegovaka mogu nabavljati uz nominalnu vrijednost stare austrijske vrijednote i one austrijske poštanske vrijednote prijašnjeg izdanja, koje su bile izdate za poštanske uredne u Istoku i na Kreti, kao i one nekada izdane za Lombardiju i Metlačku. Pomenute su vrijednote neuporabljene, ali na želju otkrišu se osolišim za tu svrhu određenim pečatom (bez nadnevka sa oznakom: prodaja poštanskih vrijednota Beč 1/1). Ove se vrijednote mogu nabaviti i pismeno. U ovom slučaju treba opremiti u isto vrijeme i iznos nominalne vrijednosti nabavljenih vrijednota i odnosni iznos za afrankaciju pošiljaka (preporučeno pismo, novčano pismo, vrijednosni paket). Ako iznos za afrankaciju nije dostavljen ili je nedostatan, to će se onda upotriebiti dio iznosa naručeni vrijednota za afrankaciju pošiljke.

„Ubožkom Domu“ darovaše da počaste uspomenu Cam. Andjela Filozardi Dr. Julij Gazzari K. 10. Da počasti uspomenu N. Branić; Marija Ud. Ugrina K. 2; Da počaste uspomenu Olge Rajević; Antun Tikulin K. 1; Eugen Pettoello K. 1; Stipe Šare K. 2; Obitelj Delin-Marušić K. 2. Da počaste uspomenu Antuna Vukasović-Mišković; Frane Lapena K. 4; Kata ud. Ljubij K. 2; Dr. Julje Gazzari K. 3; Da počasti uspomenu T. Pitać; Ivan Medić K. 2. Da počaste uspomenu Šime Alborgiatti; Dr. Julij Gazzari K. 5; Dr. Petar Miličić K. 2; Juraj Grimani K. 2. Da počaste uspomenu Karla Evangelista; Frane Crljenko K. 2; Josip L. Bičić K. 3; Teresa ud. Vržina K. 4. Da počaste uspomenu Cecilije pl. Benedetti; Dr. Uroš Katurić K. 2; Martin Kekko K. 2; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počasti uspomenu Frane Berać; kan. Grgo Tambača K. 2. Da počasti uspomenu Dinka Biankini; Dr. Anto Dulbić K. 5. Da počasti uspomenu Ivana pl. Berša; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počasti uspomenu Dr. Jakova Giljanovića; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počaste uspomenu Amalije Dalle Feste; Paško Čikara K. 4; Ivan Bergnočić K. 5; Cezar Rubčić K. 3; Ante Tikulin K. 1; Vl. Kulić K. 1; Erman Sykorsky K. 5; Obitelj Dr. E. Martinis K. 3; Obitelj Melchsnser-Bane K. 6; Uroš Borčilo K. 2; Iviša Zorić K. 1; Frane Crljenko K. 2; Stjepan Sušelj K. 2; Niko Skočić K. 2; Vica ud. Batinica K. 2; Niko Millin K. 5; Obitelj Margetić K. 3; Obitelj Dr. V. Smolčića K. 5; Pavao Kovačev K. 2; Samuel Parež K. 4; Atilij Courir K. 2; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počaste uspomenu Luigje ud. Marušić; Barbara ud. Bonzio K. 2; J. ud. Spero K. 2; Rudolf Jenik K. 2; Obitelj p. Andre Medića K. 2; Milka Roca K. 2; Ante Tikulin K. 1; Atilje Courir K. 2; Fila ud. Sigoreo K. 2; Vl. Kulić K. 1; kan. Ivan Vidović K. 3; Ana Pant K. 2; Paulina Eškerica K. 1. Da počasti uspomenu Nataline Marušić; Obitelj p. Šime Borčića K. 4. Da počaste uspomenu Irene ud. Delin; Fila ud. Sigoreo K. 2; Mila Roca K. 3; Barbara ud. Bonzio K. 2; Ante Tikulin K. 1; Vl. Kulić K. 1; Obitelj pok. Andre Medića K. 2. Da počasti uspomenu Dumice Lovrić; Obitelj Mate Bogdanovića K. 3; Obitelj Eškerica K. 2. Da počasti uspomenu Kar. Laeberger; Angiolina ud. Sigoreo K. 2. (Sliedi)

„Ubožkom Domu“ darovaše da počaste uspomenu Cam. Andjela Filozardi Dr. Julij Gazzari K. 10. Da počasti uspomenu N. Branić; Marija Ud. Ugrina K. 2; Da počaste uspomenu Olge Rajević; Antun Tikulin K. 1; Eugen Pettoello K. 1; Stipe Šare K. 2; Obitelj Delin-Marušić K. 2. Da počaste uspomenu Antuna Vukasović-Mišković; Frane Lapena K. 4; Kata ud. Ljubij K. 2; Dr. Julje Gazzari K. 3; Da počasti uspomenu T. Pitać; Ivan Medić K. 2. Da počaste uspomenu Šime Alborgiatti; Dr. Julij Gazzari K. 5; Dr. Petar Miličić K. 2; Juraj Grimani K. 2. Da počaste uspomenu Karla Evangelista; Frane Crljenko K. 2; Josip L. Bičić K. 3; Teresa ud. Vržina K. 4. Da počaste uspomenu Cecilije pl. Benedetti; Dr. Uroš Katurić K. 2; Martin Kekko K. 2; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počasti uspomenu Frane Berać; kan. Grgo Tambača K. 2. Da počasti uspomenu Dinka Biankini; Dr. Anto Dulbić K. 5. Da počasti uspomenu Ivana pl. Berša; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počasti uspomenu Dr. Jakova Giljanovića; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počaste uspomenu Amalije Dalle Feste; Paško Čikara K. 4; Ivan Bergnočić K. 5; Cezar Rubčić K. 3; Ante Tikulin K. 1; Vl. Kulić K. 1; Erman Sykorsky K. 5; Obitelj Dr. E. Martinis K. 3; Obitelj Melchsnser-Bane K. 6; Uroš Borčilo K. 2; Iviša Zorić K. 1; Frane Crljenko K. 2; Stjepan Sušelj K. 2; Niko Skočić K. 2; Vica ud. Batinica K. 2; Niko Millin K. 5; Obitelj Margetić K. 3; Obitelj Dr. V. Smolčića K. 5; Pavao Kovačev K. 2; Samuel Parež K. 4; Atilij Courir K. 2; Dr. Ivo Krstelj K. 5. Da počaste uspomenu Luigje ud. Marušić; Barbara ud. Bonzio K. 2; J. ud. Spero K. 2; Rudolf Jenik K. 2; Obitelj p. Andre Medića K. 2; Milka Roca K. 2; Ante Tikulin K. 1; Atilje Courir K. 2; Fila ud. Sigoreo K. 2; Vl. Kulić K. 1; kan. Ivan Vidović K. 3; Ana Pant K. 2; Paulina Eškerica K. 1. Da počasti uspomenu Nataline Marušić; Obitelj p. Šime Borčića K. 4. Da počaste uspomenu Irene ud. Delin; Fila ud. Sigoreo K. 2; Mila Roca K. 3; Barbara ud. Bonzio K. 2; Ante Tikulin K. 1; Vl. Kulić K. 1; Obitelj pok. Andre Medića K. 2. Da počasti uspomenu Dumice Lovrić; Obitelj Mate Bogdanovića K. 3; Obitelj Eškerica K. 2. Da počasti uspomenu Kar. Laeberger; Angiolina ud. Sigoreo K. 2. (Sliedi)

Uredjen najmodernije — providjen najhigijeničnijim, najsavršenijim spravam
Bogat izborom najfinijih parfima i inih kosmetika 14—16

Osoblje najudvornije — Postuga uredna
Čistoća uzorna
Preporuča se p. n. obćinstvu.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavalatelj i odgovorni urednik Josip Drezga.

Na prodaju ima kod podpisanog 15 bačava englezke

modre galice
uz cieniu od 50 K po 100 klgr. franko Šibenik.
Josip Tarle,
Šibenik (Dalmacija).

Traži se jedan pekar
za svoj ili gospodarev račun ponude uputiti: jedina pekarna u Promini (Dalmacija).

Prodaje se 10—15 vagona kukuruza vrste „Rudmaisa“ i „Grobmaisa“ uz vrlo jeftinije cene nego što danas zapada. — Tko želi kupiti, neka se obrati uredništvu. 1—4

Novi Brijajčki Salon
Glavna ulica - ŠIBENIK - Glavna ulica

Uredjen najmodernije — providjen najhigijeničnijim, najsavršenijim spravam
Bogat izborom najfinijih parfima i inih kosmetika 14—16

Osoblje najudvornije — Postuga uredna
Čistoća uzorna
Preporuča se p. n. obćinstvu.

Hrvati i Hrvatice!
pomozite Družbu
Sv. Ćirila i Metoda

ŠIRITE
— „HRVATSKU RIEČ“!

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA - PODRUŽNICA - ŠIBENIK.

BANKOVNI ODJEL

prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometa; eskomptuje mjenice, financira trgovačke poslove, obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednima. Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete.

DIONIČKA GIVNICA K 1.000.000

Pričuvna zaklada K 100.000
Centralna Dubrovnik - - - - -
- - Podružnica u Splitu i Zadru.
Priskrbuje zajmove uz amortizaciju kotarima, občinama i javnim korporacijama.

MJENJAČNICA

kupuje i prodaje državne papire, razretnice, založnice, srečke, valute, kupone. Prodaja srečaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje protiv gubitku kod ždriebanja. Revizija srečaka i vrijednostnih papira besplatno. Unovčenje kupona bez odbitka.

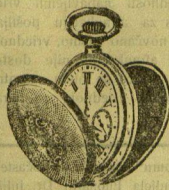
ZALAGAONICA

daje zajmove na ručne zaloge, zlatne i srebrne predmete, drago kamenje i t. d. uz najkulantnije uvjete.

25-52

Steckenferd-Bay-Rum

najbolja voda za glavu osobito proti pruhu i opadanju kose.
Dobiva se svugdje.
5-10

Najveći izum.

Samo K 5-10

stoji sada pronađena „Nikel-Remontir“ žepna ura sa znakom „Sistem-Koskopi Patent“, koja ide 36 sati sa kazalom za časove. — Na minut dobro iduća. — jamčenje za tri godine. (jedan elegantni lanac i 5 drugih ukrasnih stvari dobiva kupac sata badava). Jedna fina, vrlo lepo izrađena srebrna ura sa srebrnim lancem samo K 11-10.
U slučaju nezadovoljstva vraća se novac natrag. Naručbe šalju se pouzedećem listu unapred.

M. J. Holzer's Wwe. Marie Holzer

tvorničko skladište ura, zlata, srebra, kao i glazbene instrumente.
Krakov, St. Getrudgasse 29, Hochpartere.
Bogato ilustrovani cietelji šalju se badava i franko.
Traže se putnici. 20-20

Oglašujte

„Hrvat. Rieči“.

NIUSOL

pripravljen od BERGMANNA I DR. U TEČENU O.JE.
jest i ostaje kao i do sada najbolje od svih modernih sredstava za

bojadisanje kose

i dobiva se za plavu, kestenjastu i crnu boju uz cijenu od K 2-50 po flaši.

Prodaje se kod: 5-20

Vinka Vučića, Drogarija - Šibenik.

Kotel Dinara

Šibenik kod mjestnog kazališta

• obskrbljen je izvrstnom kuhinjom •
• udobnim i zdravim sobama i svim •
• ostalim mogućim komforima. • • •
• CIENE VRLO UMJERENE. • • • • •

Preporučuje se Jvanica ud. Podig.

52-52

JADRANSKA BANKA U TRSTU

Bankovne prostorije u ulici Cassa di risparmio, Br. 5.

Vlastita zgrada.

Obavlja sve bankovne i mjenične poslove eskomptuje mjenice, daje predujmove na vrijednostne papire, kao i na robu ležeću u javnim skladištima.

Kupuje i prodaje vrijednostne papire, svake vrsti, devize, inozemni zlatni i srebrni novac, te

banknote i unovčuje kupovne i izdriebane papire uz najpovoljnije uvjete.

Izdeje doznake na sva glavniža tržišta monarhije i inozemstva, te otvara vjeresije uz izprave (dokumnte) ukrcavanja.

Prima novac na štedioničke knjižice u tekući i giro račun.

Obavlja sve burzovne naloge najbrže i najsvjestnije uz vrlo umjerene uvjete.

Posreduje i konvertira hipoteke kod prvih hipotekarnih zavoda uz najzre uvjete. 28-52

Banca Commerciale Triestina

prima:

Uložke u krunam uz uložničke Listove:

sa otkazom od 5 dana uz 2 3/4 %
" " " 15 " " 3 %
" " " 30 " " 4 1/4 %

Uložke u zlatnim Napoleonima ili u engl. funtim.

(šterlinam) uz uložničke Listove:

sa otkazom od 15 dana uz 2 %
" " " 30 " " 2 1/2 %
" " " 3 mjes. " 3 %

NB. Za uložne listove sada u toku, nov kamatnik ulazi u kriepost 15.og Novembra i 10.og Decembra o. g.; izdaje blagajničke doznačnice na domosioca sa škadencom od 1 mjeseca uz kamatnjak od 1 1/2 %.

Banko-Ziro i Tekući račun. Valuta od dana uložnja, uz kamatnjak koji će se ustanoviti; obavlja inkaso mjestnih računa, mjenica glasećih na Trst, Beč, Budimpeštu, Prag i druge glavne gradove Monarhije, te plaća domicilne svojih korentista bez ikakvog troška.

Izdaje uložne knjižice na štednju uz dobit od 3 1/2 %.

Otvora tekuće račune u raznim vrijednotama. Inkassi: Obavlja utjerivanje mjenica na sva mjesta Inostranstva, odrezaka i izdriebanih vrijednostnih papira uz umjerene uvjete.

Izdaje svojim korentistima doznačnice na Beč, Aussig, Bielitz, Brno, Budimpeštu, Carlsbad, Cervignano, Cormons, Cernovicu, Eger, Rieku, Friedek, Gablonz, Goricu, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Lavov, Linz, Olomuc, Pilsen, Polu, Prag, Prossnitz, Dubrovnik, Solnograd (Salzburg), palit, Pepsitz, Troppau, Warnsdorf, Bučko-Novomjesto i druge gradove Monarhije bez ikakvog troška, a na Inozemstvo po najboljem dnevnom tečaju.

Izdaje Kreditne listove na sva mjesta Monarhije i Inozemstva.

Bavi se kupnjom uz tovarne dokumente u Novi Jork, London, Pariz, Hamburg, itd. itd. uz umjereni kamatnjak.

Daje predujme na vrijednostne papire, robu, warrants i tovarne dokumente uz uvjete, koje će se ustanoviti.

Daje jamčevinu za carine skladišta Kontirinja (Contrirungs-Lager).

Pružimlje u pohranu i upravljanje: U sobi sigurnosti, koja pruža najveću garanciju proti kojoj mu drago pogibeļji provale i vatre i kojoj je posvećen osobiti nadzor sa strane bankovnih organa, primaju se u pohranu vrijednostni papiri, zlato, srebro i dragocienosti, uz povoljne uvjete, te se na zahtjev preuzima i upravljanje istih.

Osigurava vrijednote proti gubitim ždriebanja 28-52

Banca Commerciale Triestina.

Hrvatska Tiskara

SIBENIK.

Izradjuje svakovrstne radnje, kao: Knjige i brošure, sve vrsti tiskаницa za občinske, župne i druge urede, seoske blagajne, odvjetnike, trgovce itd., te moderne posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive na zabavu, plesne redove, osmrtnice itd.

Ima svoju izvrstno uredjenu

KNJIGOVEŽNICU

obskrbljenu sa strojem za pozlaćivanje i sa najnovijim slovima, te izvršuje sve knjigoveške radnje sa tiskom u bojama, posrebljenim i pozlaćenim, a prima naručbe za izradbu raznih galanterijskih predmeta, kutija itd. itd.

CROATIA

OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.

UTEMELJENA GODINE 1884.

CENTRALA: Zagreb, Zrinjski trg, Berislavićeva ulica br. 2.
PODRUŽNICE I GLAVNA ZASTOPSTVA: Osiek, Sarajevo, Spljet i Trst.

Ova zadruga stoji pod okriljem i nadzorom občine slobodnog i kr. glavnoga grada Zagreba, te prima uz povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja

I. Na ljudski život:

- a) osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti;
- b) osiguranje miraza;
- c) osiguranja životnih renta.

2. Osiguranja mirovina, nemoćnina, udovnina i odgojnina sa i bez liečničke pregledbe.

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zadruga (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.).
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, siena i t. d.).

III. Osiguranja staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadruga imovina u svim odjelima iznosi: K 1,410,816.28
Od toga jamčevne zaklade: K 1,000,000.00
Godišnji prihod premije s pristojbama preko: K 820,000.00
Izplaćene oštete: K 2,619,582.36

Za Palmaciju pobliže obavijesti daje: Glavno Povjereništvo i Nadzorništvo „Croatia“ u Spljetu. Poslovnica u Spljetu, ulica Do Sud br. 356.

PUTNICI PRIMAJU SE UZ POVOLJNE UVJETE. 28-52

Jedini je domaći osiguravajući zavod!

Jedini je domaći osiguravajući zavod!